

... III

աժանորդներուն”

սն քաղաքականութեան ծաւլքերը :

(Ծառ - Ա. Էդիմ)

նոր Հայ ազգին կառուցման:

Հեղանակներն են, կր կառուարի
բացումը մանկան առաջին աշն արժա-
տան, որու ամբողջ մարմին ազդեցումով
«Արհեստը Հայաստանի Համայն» կազմա-
կերպությունը:

Կրպետները կր խախն չընթանան
մասին ու կր շեշտեն այն երևույթներ, որ
Արհեստը խաղանքի է փոխում քր պիտի
կրն քր կրն: — «Մեկը Համայն, ան կր
ներկայացնե՝ յայնք անանգործությունը»
մեր աշխարհի է: «Մեկը Համայն Հայաս-
տանը կրկին հեղանակի կրպետներն ու
20 միլիոն ֆրանք ընթան են կառուարի-
կառուարի»:

Արհեստը եր իրեն ընկերակցություն
կառուարի արտադրանքներ հան իսկաներով
(ճեղք, հապտան, գլանաձև մասերով,
անոթանքներ, դիզերներ, ցողուն են շաղեր-
ղեն): Կառուարչեն 120 կրպետներուն
Համայն կառուարի պատմություն, անկեր
ուրիշ արտադրանք, ուր 125 միլիոնով մա-
նուկներ լրտան են, ստանք մարդկության,
ստանք կառուարի, ստանք գլանաձևներ,
ստանք կանաչի միջին աշն արք, կր
մարդապարտան կառուարիկությունները
իրենցով արտադր են:

Տարբեր Սիմոնների ընկերակցություն
(կառուարչություն, բովանդակ խոհարար-
գիտություն), խաղանքություններն կրպի Հայ-
կերպու: Համայն թե՛ կրն պիտի փոխու
երևույթ հիմնադրանքներն են: 50 պիտու-
րումներ, ֆրանսիական, պիտի զան խոհար-
արար արժույթություններ կառուարչու
Համայն: Հիմնադրանք են, Արհեստը
խաղանքը կրպից կառուարչական կա-
ռուար, Արքերնանեն 350 հապտան են ապա-
ստանք գլան խաղանքի հիմնադրանքներն են,
ստանքը ջեխեն են ձեռներն են ձեռներ, փո-
խինք՝ ստանք: Կր խոհարար ուրիշ աշխ-
րպետներ են, այն ստանք Սիմոնը Հայոց
կառուարչություն: Տեսակցություններ, ան-
շաշու, Լեան Տեր — Պարտանքի, Գաղիկ
Յարույթություններ, Բարբեն Արքերնանեն
են խոհարարի այլ անմասնություններն
են:

Ծանկան են հարտան թղթակցություն
քր, որ արժանապատիվ քաղաքական գի-
րկայ խաղայ:

«LE MONDE»

(2 Avril)

DECOUVERTE
D'UN GRAND CINEASTE A PARIS
L'INVENTION DE PELECHIAN

«Մոսկովի զինարդեստանի խաղան-
քը երկու էջ իսկան է փոխանք: Մի կր
ստանքում է Ժ. Մ. Ֆրանս, միան ալ
հարցադրայ ձրն է Ժան — Լիսի կառուարի
հետ: Կրպետապատմանք ստանքներն:

«Cahier du Cinéma»-ի մէջ լրտա սեան
է լաճկան հարցադրայ զր փոխանք
հետ, զոր խոհարարարար կրտանք զայ
չարկուան մեր թիւերով:

«LE MONDE DIPLOMATIQUE»

(Avril)

Հայ ալ լրտա սեան են երկու հետաքը-
րարական յայտանքներ, մէկը Քուրբույ,
միան ալ Արքերնանքի զինարարչու: Խոհար-
ար կր Կրպետապատմանք լրտապիտին:

MAISON DE LA CULTURE
ARMENIENNE DE VILLEURBANNE

ՀԱՂԷ

«ՅՍՍՍ» -
ՄԻՏԻՔ ԵՆ ԵՐՈՒՆԵՍ:

Վարք, լրտա կր սեան ճեղքում — Միտք
են Արհեստը նոր (170) թիւը հեղանակի
լրտապիտին:

Ուրիշկանք շարենք
ՎԱՐԿԱՆ, ՄԱՏԻՔՈՒՆԵՆ
Գ. Գ.

«Գանձապար»
Ոնք, կրպետը եւ
անշաշուի յառան
հարցումը հայտնով:

Պանթիլլիքի ի վերջը:
Ա. Գիլիմովիկեն
De Bakou à l'Artsakh R. BRETON

Ս. ՅՈՒՆԱՆՅԱՆ-ՄԱՐԻՏԻՔ
ՓԱՐԻՔ

Երեւաթի, Ապրիլ 7, է.է. որ Մեծի
Պարսի:

ԱՐԵՏՈՒՄԷՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱՅԻՆՆԻ
Միտք ստինք, Փարսիկ Ս. Յովաննիս —
Արքերն Մայր Եկեղեցու մէջ, մարդ
10-ին, արտապատ կր մասնագիտի խաղ-
անք կառուարի: «Տեր Արքերնանքի մասնա-
նակ Խորանք կրկին կր զոյգուի»:

ՅՈՒՆԱՆՅԱՆ

Ֆրանսիական կրպետը իսկին Արհես-
տան — Գոլմարի են Արհեստը իսկին Արհեստի
մասնագիտի զինարարար արժույթ կր հարա-
հիշէ կր լրտա ընկերակցությունը Երեւաթ-
ի, Ապրիլ 6, մարդ 20-30-ին
CENTRE CULTUREL D'ASNIERES
16, Place de l'Hôtel de Ville
92600 ASNIERES

MAISON ARMENIENNE
DE LA JEUNESSE
ET DE LA CULTURE

12-14, rue Saint-Bazile, Marseille 1re
Tél. : 91. 50. 15. 09

organise le samedi 11 avril
de 10 heures. à 18 heures

une
JOURNEE DE VENTE

Choix important de :
• Livres
• Disques
• Compact disques
• Cassettes
• Objets d'Arménie
• Pins
• Porte-clés
• Cartes géographiques
— Entrée libre —

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
33, rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Partitaire : No 55935
SIRET : 51027317 A R.C. Paris

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS
Section LYON - VILLEURBANNE

GRANDE SOIREE
DANSANTE

Samedi de PAQUES
le 18 Avril à partir de 21 heures
à l'ESPACE TETE D'OR
103, Boulevard Stalingrad — Villeurbanne
La soirée sera animée par l'Orchestre «A N I»
— Buffet — — Buvette —

Billets et réservations :
• Maison de la Culture Arménienne de Villeurbanne :
126, avenue Roger Salengro — Tél. : 78. 94. 37. 36.
• Maison de la Culture Arménienne de Décines : Tél. : 78. 49. 42. 97.
• Bureau de l'Eglise Arménienne de Lyon :
40, rue d'Arménie, Tél. : 78. 60. 47. 18.
• SEVAN Voyages :
48, cours de la Liberté, 69003 Lyon, Tél. : 78. 60. 13. 66.
• Chaussures ENKSE :
56, avenue de l'Europe, Rillieux, Tél. : 78. 88. 79. 15.
Entrée : 100 F. Moins de 25 ans : 80 F.

UNION NATIONALE
DE L'EGLISE APOSTOLIQUE
ARMENIENNE DE LYON

COMMUNIQUE

Les élections du Conseil d'Adminis-
tration de l'U.N.E.A.A.L.E. se dérouleront
le Dimanche 21 Juin 1992. Les membres
actifs de l'association désirant présenter
leur candidature devront le faire par écrit
au secrétariat de l'Eglise Arménienne :
40, rue d'Arménie, 69003 Lyon,
avant le 15 Avril 1992

ISABELLE K.

SCULPTEUR

Vous invite au vernissage le 9 Avril
de 18 à 22 heures

à l'U.G.A.B.

Centre Culturel A. Manougian
118, rue de Courcelles, Paris 17e
Exposition ouverte du 10 au 17 Avril
de 18 à 22 heures

MAISON ARMENIENNE
DE LA JEUNESSE
ET DE LA CULTURE

12-14, rue Saint-Bazile, Marseille 1re

Tél. : 91. 50. 15. 09

organise un

Voyage à VENISE
en autocar

départ le jeudi 30 avril à 21 heures
retour le dimanche 3 mai vers 22h/23h

Prix du séjour : 1.300 F. comprenant :

• voyage aller-retour, petit déjeuner,
repas du soir
• Hôtel catégorie 3/4 étoiles

Renseignements et réservations :

M. A. J. C.

Tél. : 91. 50. 15. 09
tous les jours de 13 h 30 à 18 h 30
sauf le mardi et le dimanche

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
Ա Ր Ա Մ

ՏԵՐ-ՅՈՒՆԱՆՅԱՆԻ
ԵՐԶԱՆՈՒՄԵՐԸ
ՓԱՐԻՔԻ ՄԵՋ

Փարսիկ Սիմոն — Կոմիտաս երգչու-
թյանը հարգելով Հայաստանի եր-
շխանության ընկերությունը «ԱՐԱՄ»
ՏԵՐ — ՅՈՒՆԱՆՅԱՆԻՆԵՆՆԵՆ — Կրպետ
— խոհարար Փարսիկ կառուարի ապա. Համայն
երեւել հարցանքներ զինարարչություն

Տիպիկ, ԷՄՄՄ ՅՆԱՏՈՒՐԵՆԻ

Ա. — Ծառաթի, Ապրիլ 11,
մարդ 20-30-ին, Արքերն
Eglise Notre-Dame
Կառուարչու թիւեր
Երեւաթիսան — խաղապատ
ԱՐԿԻՆ ՌՈՒՐԻՔԻ

Բ. — Երեւաթի, Ապրիլ 13,
մարդ 20-30-ին, Դանի
Eglise Saint-Etienne
Կառուարչու թիւեր
Երեւաթիսան — խաղապատ
Կառուարչու թիւեր
ԱՆՏԻՔ ՍԵՆՏԻՐԻՔԻ

Գ. — Երեւաթի, Ապրիլ 14,
մարդ 20-30-ին, Կանի
Eglise Saint Paul - Saint Pierre
de Genessee
Կառուարչու թիւեր
Ա. — Կանի խաղապատ
Գ. Փիլիպի

Տարբի խաղապատի կրպետի
զինարար են ազգային երգիչը խաղ-
անք:

Մ n i u f 100 մր.

Դիմելի Հայ մշակութային ստանք-
Արհեստ — Կոմիտաս երգչախումբի ան-
գլաններուն հետ, Արքերնանքի խաղա-
պատարներ, Իսի — լէ. Սիմոնի
Association spectacles d'Issy-les-Moulin
Tél. : 40. 95. 65. 38

Ինչպէս հանել հայնք արք անգլիկ վրայ:

"Fondation
Léa et Napoléon
Bullukian"

COMMUNIQUÉ

Suivant le testament en date du 29 décembre 1983, Monsieur
Napoléon BULLUKIAN décédé à Lyon le 12 avril 1984, a laissé son
actif successoral à la constitution d'une:

«FONDATION LEA ET NAPOLEON BULLUKIAN»

sous l'égide de la FONDATION DE FRANCE

ayant pour objectifs suivants :

- Encourager la recherche médicale et particulièrement sur le cancer;
- Participer aux œuvres sociales et d'entraide de l'Eglise Arménienne d'Etchmiadzine;
- Encourager les jeunes artistes suivant les décisions du Conseil de la Fondation.
- Un secrétariat administratif fonctionne à LA MALMAISON
18, rue Louis Tourte — 69410 CHAMPAGNE AU MONT D'OR FRANCE

qui était le domicile de Monsieur et Madame BULLUKIAN, et qui
pourrait être utilisé pour des expositions, conférences, colloques,
séances culturelles et musicales, et à la constitution progressive d'une
bibliothèque spécifiquement arménienne etc.

Il sera procédé à une nouvelle attribution de revenus de la
Fondation en faveur de toutes associations qui pourraient prétendre
à une aide selon les objectifs précisés de la Fondation.

Les demandes doivent être adressées au secrétariat de la Fonda-
tion dans un délai expirant le 30 avril 1992.

Les attributions seront proclamées ultérieurement.

pour le Conseil d'Administration de la
FONDATION LEA ET NAPOLEON BULLUKIAN
Le Président
Professeur Pierre MARION

De BAKOU à l'ARTSAKH (Haut-Karabagh)

composition ethnique et pratique des langues
selon les recensements soviétiques

Les recensements soviétiques, qui sont une mine d'informations sur la structure « nationale », c'est-à-dire ethnique, des populations, permettent d'éclairer de très près les contextes qui expliquent les événements actuels. Ainsi la situation de l'Azerbaïdjan et du Haut-Karabagh ne peut-elle être appréciée que grâce à une vision nette de la composition ethnique de ces territoires et des pratiques linguistiques de leurs populations (1).

ETHNICITE,
LANGUES PREMIERE ET SECONDE

Il faut savoir qu'en URSS les recensements relèvent non seulement la nationalité (ethnique) de chaque citoyen, qui est une donnée d'Etat civil immuable, inscrite sur le passeport, mais, en plus, là où les langues qu'il déclare parler : la langue maternelle (ou langue première, L1 pour les linguistes), ainsi que la langue seconde (à condition qu'elle soit celle d'un peuple soviétique et non une langue étrangère). Et, la statistique des recensements classait les langues parlées — première et seconde — de tous les individus, en quatre rubriques : soit langue ethnique (celle de la nationalité à laquelle appartient le locuteur), soit russe (langue de l'Union), soit langue de la R.S.S. où il réside, soit autre langue (sans préciser laquelle). En 1989 est introduite une cinquième rubrique : celle de la langue de RSSR ou Région autonome, langue administrative locale, si elle diffère de celle de la RSS, langue administrative nationale.

En suivant les statistiques ethniques on peut mesurer les évolutions démographiques différentes des populations relevant de telle ou telle appartenance nationale. Cette dernière, acquise de naissance, est celle des parents et pour les enfants de mariages mixtes, seuls, a-t-on à choisir, à la remise du passeport, entre deux termes.

La comparaison entre ces chiffres et ceux de l'usage des langues permet de se faire une idée précise des tendances culturelles profondes et complexes des masses soviétiques ; car, si l'acquisition d'une langue soviétique seconde est, naturellement, ici comme ailleurs, révélatrice des options ou sollicitations linguistiques des individus, la transmission par les parents d'une langue maternelle en discordance avec celle de leur ethnie, l'est encore plus. Le fait que dans une république, certains allochtones (immigrants), conservant leur nationalité ethnique où qu'ils résident, sont amenés à parler comme seconde langue, ou à enseigner à leurs enfants à titre maternel, la langue de la république, est significatif d'une acculturation certaine à l'environnement culturel local. A plus forte raison, si l'on n'est pas Russe et que l'on vit hors de Russie, le fait de parler le russe comme langue seconde ou même maternelle, reflète-t-il une attraction culturelle particulièrement forte de cette ethnie.

L'AZERBAIDJAN

La R.S.S. d'Azerbaïdjan, créée pour la nationalité turque azérie, a toujours comporté deux fortes minorités — russe et

arménienne —, auxquelles s'ajoutent des groupes plus petits, soit locaux, comme les peuples du Daguestan voisin (surtout les Lezguiens), et les Tates iranophones, soit immigrés comme les Ukrainiens, Géorgiens, etc. Les Azéris sont majoritaires dans la plus grande partie du territoire de leur république, y compris la RSSA de Nakhitchevan enclavée entre l'Arménie et l'Iran. Les principaux secteurs où les minorités sont majoritaires sont, au nord-ouest de Bakou, l'extrémité du Caucase, habitée par les Tates et les Lezguiens, et les îlots arméniens, avec notamment la Région Autonome du Haut-Karabakh.

Pour s'en tenir aux quatre derniers recensements publiés — 1959, 1970, 1979 et 1989 — suivant lesquels l'Azerbaïdjan est passé de 3,7 à 5,1, 6 puis 7 millions d'habitants, on note que cet accroissement rapide correspond essentiellement à celui des Azéris, atteignant 2,5, 3,8, 4,7 puis 5,8 millions, alors que les Russes, comme les Arméniens, cessaient de croître dans la république, passant, les premiers de 501.000 à 510.000 et 475.000 puis 392.000, et les seconds de 442.000 à 483.000 et 475.000 puis 391.000. Croissances, finalement négatives, qui avaient évidemment pour résultat de modifier notablement la proportion des ethnies dans l'ensemble de la population en assurant une prépondérance numérique de plus en plus forte des Azéris qui approchaient en 1989 des 83% contre 78%, 74% et 68% en 1979, 1970 et 1959 (et 58% en 1939...). Alors que Russes, Arméniens, et même les autres nationalités, devenaient de plus en plus minoritaires.

BAKOU, COMME HIER, ALGER

Mais ces positions majoritaires et minoritaires doivent être appréciées avec nuances suivant les différents secteurs résidentiels — urbains et rural — de l'Azerbaïdjan. Il faut rappeler qu'en 1970, les trois ensembles minoritaires — Russes, Arméniens et autres — ne rassemblaient alors chacun que moins de 10% de la population totale ; mais qu'il n'en était pas de même dans la population urbaine (61% d'Azéris), et, surtout, dans celle de l'agglomération de la capitale, Bakou, où les Azéris étaient tombés à 46% face à 28% de Russes et 16% d'Arméniens. Hors de l'agglomération de Bakou les Russes et Arméniens n'étaient plus que 4%, chacun, de l'ensemble de la population urbaine et rurale. Et dans la seule population rurale, respectivement 1,6% et 5,4% ; ce qui dénotait une présence encore plus exclusivement urbaine des Russes que des Arméniens.

Une telle opposition entre une ethnie indigène musulmane, largement rurale, et une population européenne immigrée, concentrée dans les villes, et ayant fourni au départ l'essentiel des cadres administratifs et de services et, aussi, de la masse ouvrière, n'est pas sans rappeler d'autres situations de type colonial. Le port et la grande ville de Bakou évoquent à bien des égards l'Alger d'antan, et l'Azerbaïdjan, l'Algérie, par un semblable cotoyement de leurs deux populations d'origines différentes. Avec des correctifs comme une moindre colonisation rurale en Azerbaïdjan ; mais, aussi, des similitudes, telle la présence d'une tierce communauté, locale mais non-musulmane, précocement

intégrée à la société européenne : Juifs au Maghreb, Arméniens au Caucase. Le représentant typique de cette situation était le brillant champion du monde d'échecs, Kasparov, fils, à Bakou, de parents l'un arménien et l'autre juif.

Dans une telle société la pratique des langues sera éminemment révélatrice et la comparaison de la répartition des habitants de l'agglomération de Bakou suivant leur nationalité ou suivant l'usage des deux langues principales, l'azéri, langue nationale de la république et le russe, langue de l'Union, est suggestive. Si les Azéris, entre 1970 et 1989, sont passés de 46,31% à 65,97% de la population, leur langue n'était maternelle, aux mêmes dates que chez 44,76% puis 65,35% des habitants ; ce qui signifie qu'une petite frange (en significative diminution de 1,55% à 0,62%) de l'ethnie azérie est linguistiquement décalquée. En effet, sur les 586.052 Azéris de Bakou, en 1970, 22.415 ont déclaré avoir le russe comme langue maternelle ; mais, dissymétrie suggestive, seulement 3.391 non-azéris déclaraient avoir l'azéri comme langue maternelle.

Mais en 1989, sur les 1.184.160 Azéris de Bakou, seulement 18.002 déclarent le russe comme leur langue maternelle, tandis que 7.051 non-azéris déclarent l'azéri. En 1970, comme langue seconde, le turc azéri n'est connu que par 4,52% de la population de l'agglomération. 18.036 Russes, sur 351.090, 16.325 Arméniens sur 207.464, etc. On voit ainsi, qu'au total la langue de la république n'était même pas entendue par la majorité de la population (49,28%). En 1989 la situation a sensiblement changé, non tant parce que le turc comme langue seconde touche 4,87% de la population, mais parce que ce pourcentage encore faible englobe une part plus

par
Roland BRETON
Professeur
à l'Université de Paris VIII

grande des minorités en décroissance absolue (34.331 Russes sur 295.500, 20.700 Arméniens sur 179.950, etc.). Et, surtout, parce que les Azéris, étant maintenant largement majoritaires (67% au lieu de 46%), et non-turcophones (ne parlant turc ni comme L1, maternelle, ni comme L2, seconde) sont devenus une vraie minorité, passant de 50,72% à 29,78%.

Par contre si les Russes ne constituaient, en 1970, qu'à peine plus du quart des habitants (27,74%), leur langue était maternelle chez beaucoup plus : 38,83%, comprenant notamment, en dehors des Azéris sus-mentionnés, 65.966 Arméniens et 21.235 Juifs sur 29.716. Elle était langue seconde chez presque autant d'autres habitants (32,90%) : 270.494 Azéris, 98.885 Arméniens, 14.807 Tatars sur 26.481, 10.853 Lezguiens sur 23.650, 2.934 Tates sur 7.524, etc.). Ce qui veut dire que le russe était, à Bakou la véritable langue véhiculaire, entendue, au total par près des trois quarts (71,73%) de la population. Quand la langue d'une minorité déborde ainsi en usage celle de la population autochtone, cela traduit bien la prépondérance, non plus seulement numérique, mais culturelle, politique, et économique, de ses locuteurs. A Bakou il valait mieux parler russe que turc, comme à Alger, il fallait mieux parler français qu'arabe.

En 1989, les Russes ne sont plus que 16,39% des habitants et le russe n'est plus la langue maternelle que de 22,91% d'entre eux, soit, en plus des 18.002 Azéris sus-mentionnés, notamment 54.409 Arméniens et 13.928 Juifs sur 22.826. Et elle était langue seconde d'une part bien plus grande des habitants (46,98%), surtout parmi les Azéris (68,72%) ; mais décroissant parmi les autres : 96.227 Arméniens, 12.971 Lezguiens sur 38.100, 5.921 Tatars sur 24.331, 3.537 Tates sur 8.432,

etc. Alors que dans chacune de ces populations, l'effectif de ceux qui avaient pour langue seconde l'azéri restait encore inférieur : 20.707 Arméniens, 8.991 Lezguiens, 4.451 Tatars, 2.252 Tates. Le russe continuait donc à emporter sur le turc, au sein des minorités, dans la compétition pour la langue seconde mais le turc progressait. Et la proportion des non-russophones parlant russe ni comme L1, ni comme L2 atteignait 30,11% en 1989 (contre 28,2% en 1970) et dépassait de justesse celle des non-turcophones : 29,78%. Bakou, pour la première fois depuis longtemps, était redevenue plus turcophone que russophone...

LE NAKHITCHEVAN

Le Nakhitchevan qui était encore à majorité arménienne au début du siècle puis, turquifié, fut consacré R.S.S. autonome et qui, lors des événements de 1989, 90, voulut carrément se rattacher à la province iranienne voisine d'Azerbaïdjan, et devenu très homogène. Sa forte majorité turque n'a fait que s'accroître (109.679 sur 202.187 en 1970 à 229.968 sur 240.679 en 1979 et 281.807 sur 293.225 en 1989) alors que les petites minorités, arménienne et russe, étaient en déclin absolu.

LE HAUT-KARABAGH

La Région Autonome du Haut-Karabagh (3), moins peuplée que le Nakhitchevan, a aussi, un moindre accroissement (1970 : 150.313, 1979 : 162.181, 1989 : 189.085) ; et celui-ci est d'ailleurs, avant tout dû à sa majorité arménienne, passant entre ces dates de 121.068 à 123.076 et 145.450, qu'à sa minorité azérie, qui, elle, passait de 27.179 à 37.264 et 40.688, entraînant une certaine consolidation de son pourcentage (18, 23, 22%) dans la Région. Phénomène dû aussi bien aux différences de comportement démographique (croissance de 25% des Azéris dans l'ensemble de l'U.R.S.S. entre 1970 et 1979 contre 16,6% chez les Arméniens) qu'aux mouvements migratoires : nomination par la R.S.S. d'Azerbaïdjan de fonctionnaires azéris, et départ d'Arméniens.

L'analyse de la répartition des nationalités par secteur rural et urbain corrobore l'implantation rurale plus grande des Arméniens, qui sont encore plus prédominants (82,5%) en campagne que dans la Région (80,5%) et, surtout, qu'en ville (71,3%) ; alors que c'est l'inverse chez les Azéris, et, naturellement, chez les Russes. La proportion de ruraux et de citadins dans chaque nationalité en 1970 permet de préciser que les Arméniens sont effectivement, relativement plus ruraux que les Azéris, et, surtout, que les Russes, chez qui il y a trois citadins pour un rural. Cela traduit bien l'image d'une population dans le fond rural autochtone est surtout arménienne, avec de petites zones azéris, et en quel se surimpose une implantation urbaine issue partiellement de ce fond mais aussi d'influx allogènes.

Les pratiques linguistiques doivent être d'abord appréhendées au niveau de la langue maternelle. Il s'avère que la très grosse majorité des habitants est fidèle à la langue de son ethnie (y compris, naturellement les Russes ; mais qu'un pourcentage faible y a reçu, comme langue maternelle, le russe, sans être Russe (de 1,5 à 3% puis 1,4%, représentant 2.388, 4.883 puis 2.595 personnes). On pourrait préciser que le nombre de non-turcs ayant reçu le turc comme langue maternelle était, en comparaison négligeable (0,8 à 3% puis 3,4 ; 0,01 à 0,02 puis 0,02%). Et que le total des habitants ayant reçu comme langue maternelle, une troisième langue (par exemple l'arménien), qui n'était plus celle de leur nationalité, n'est encore plus élevée (85 à 135 puis 156 : 0,06 à 0,08 et 0,08%). Ce qui signifie que, dans ce cas de montagne reculé, d'une région arménienne dans une république turque, la

Choix important de :

- Livres
- Disques
- Compact disques
- Cassettes
- Objets d'Arménie
- Pin's
- Porte-clés
- Cartes géographiques

— Entrée libre —

— ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ —

ԻՆՉ ԿՈՒՁԵՆ
ԹԱԹԱՐՆԵՐԸ

ՓԱՐԱՐՈՒՄԻ Հայ Մշակույթի Տան մէջ Մարտ 7-ին տեղի ունեցած է Հ.Բ.Լ.Մ.Ի. խորհուրդի ժողովը: Պ. Տոխիանով ներկայացրած է անդիկապոլիս, ըսելով որ պետք զորոտելուներէն եղած է առաւել 50 գաղութներէ: Այսինքն զգուշացուցաւ Քիւնիսի: Փոխովն է՝ Մ. Է.Մ. րդ պաշտօնական հարգել անցացած է Հարաւորին ճառասիրական խաղերով ժամանկելու: որոնք տեղի կ'ունենան Յուլիս 15 - 30:

ՊԱՐԱՐՈՒՄԻ Կոնսերթ օրէ որ կ'ուղեւորուի ու երեսօտայիններ կ'առանձնան ինչ պարզին կ'անցնեն: Վերանաւ կարգաւորուին ժամանակը: Կոնսերթը պիտի տեղադրուի Քիւնիսի քաղաքին: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

ՈՒՍՈՒՄԻ մէջ Քրտաստանի ձեռնարկներն Էր պատուարկով ձեռնարկուի: Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

ԽՈՒՍՈՒՄԻ Վերանաւ ժամանակը Մարտ 7-ին Տարբերակ: Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

ՈՒՍՈՒՄԻ Կաթողիկոսարարին կ'իյն: Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Ժամանակագրական կարգաւորում կ'ընդունին Լ. Գ. Տոխիանով: Կիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

ԹՈՐՈՒՄԻ Հայ Կեդրոնի Համադրողները կ'արգում են արգում մէջ: Մարտ 20, 21 եւ 22-ին տեղի ունեցած է Տարբերակ զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

ՏԻՐՈՒՄԻ Էրտուր Յուլիս 15-ին Քիւնիսի: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Այն զիպարուրու, որոնք յայտը կ'զործան: Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Քաթարուրու ժողովարարը յայտարարուի: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Քաթարուրու կ'ընդունին զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

1552-ին Անկեն Իսկան կ'արեւ Ղազարի: Կաթարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Ինքնամասնակցողները զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Քաթարուրու տարածքը տեղի ընդունուի: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Այն զիպարուրու, որոնք յայտը կ'զործան: Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Եւ զիպարուրու մէջ Քիւնիսի: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Տոխիանովի գիտելի զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Քաթարուրու տարածքը տեղի ընդունուի: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

ԳԱՂԱՅԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԱՆ
ՊԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՑԻՐԻ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ
Պատմական գիտութիւնների ինկնաու

Այս կառավարութեան եռամբար Ս. Քաթարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

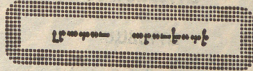
Այն զիպարուրու, որոնք յայտը կ'զործան: Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Այն զիպարուրու, որոնք յայտը կ'զործան: Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

Այն զիպարուրու, որոնք յայտը կ'զործան: Երբեքան զարթուողը, զիպարուրու: Քուտ Քրտաստանի: Մասնակցողներն Էր Գրտուր Քիւնիսի: Մարտ 1-ի ուստեւոր արգում էն Տարբերակ շարքին զարթեցնողներ 11 ժամուկին: Երբ ժամանկուի Քիւնիսի, Տարբերակ մէջ կ'արդեն երկու Տարբերակ:

(Շարք 7)

ՄԱՐԱԽԱՆ

SOS-ARMENIE

COMMUNIQUE

Հայաստանի Շուրպոր

ԵՒ

«ԱՐԱՐԱՏ»

ևոր կացութիւնը մի առջեւ

Բանի մը շարքերէն էր վեր աղբն, երեսնի մը շարքերէն էր շարքերէն...

Երբեք, շրջանին ներկայ տակնալայ կանգնէ մէկ, դեղեկութեան հետեւին հե-

Արտանորմեր, կրակամարտի է որ ճարտարական շարժումը կը շարունակուի...

Այս եղանակը պարզապէս, զոր օրինակ, ինքեթի ճիշդագոյն, որ մարտունակ է...

ԱՐԱՐԱՏ ԲԱՏԱՎԱՅ

ՅԱ ՄԱՐԱԽԱՆԻՑՆԵՐ

Ինչպէս «Յառաջ» տեղեկագրաց աղբն, Հայաստանի տնտեսական տիրու իրա-

Կը խորհրդէ, դժուար պիտի ըլլայ Սփիտակ մարտահրաշխան շարժումը հե-

Արտադրութիւնը ունի իր իրաւունքները, որոնք խորհրդային մարտահրաշխան պիտի ըլլայ...

ՍՈՍ-ԱՐՄԵՆԻԱ ԿԵ ՏՈՒՐԿԱՆԻՍԻ ԿԵՆՏՐՈՆ

Իսկ - Այլ շրջանի Հ. Յ. Դ. Նոր Սե-

Գտնել աւելի բարձր մակարդակի վրայ պայքարող ակումբներու մէջ: Այսպէս,

Աղբարտի միւս խաղացողներէն ու մարտի այ ճարտարական մէջ: Հայաստանի

Այսպէս, շրջանին մասնակցող ձեռնարկ-ներէն շատերն ունին համապատասխան տնտեսական

C'est au lendemain du sinistre qui, le 7 Decembre 1988, devait endeuiller l'Armenie...

A maintes reprises, publiquement, devant la presse et par son intermédiaire, le comité SOS-ARMENIE a rendu compte de l'action qu'il lui a été possible de mener...

Aujourd'hui, SOS-ARMENIE estime devoir leur rappeler et leur préciser ce qui suit :

L'aide d'urgence assurée par les dons privés et publics, en espèces et en nature, a été acheminée vers les lieux sinistrés...

C'est ainsi que, parallèlement au financement de cent maisons préfabriquées et à l'installation de tous fours à pain (boulangeries industrielles), différents projets ont été menés à bien...

— Une usine d'aliments pour bétail à

Spitak (inaugurée en Octobre 1991), l'équipement moderne d'une usine de triage à GABAN (opérationnelle depuis Août 1991), la construction avec technologie française de l'usine «AREVIC» à 7 km. de Gumri...

En outre, SOS-ARMENIE a favorisé et promu des actions de formation professionnelle (médicale et technique) tant en Arménie qu'en France.

Enfin l'Arménie se trouvant toujours confrontée aux plus grandes difficultés, SOS-ARMENIE a affecté un budget spécial pour l'achat et l'envoi, en février 1992, de produits alimentaires de première nécessité.

Le comité SOS-ARMENIE complète le présent communiqué par l'état ci-dessous de ses recettes et dépenses arrêté au 31 Décembre 1991.

Le comité SOS-ARMENIE Paris, le 31 Mars 1992

SOS-ARMENIE — PARIS COMPTES ARRETES AU 31 DECEMBRE 1991

Table with financial data: RECETTES (Dons, Participation Usine AREVIC, etc.) and DEPENSES (Aide d'urgence, Formation kiné, etc.).

1700 21, 45 uopis 45 piz:

Այս ժողովը կառավարության դիտարկմանը ոչ միակ, նորություն Պ. Քալիֆի հետևողների է կը շարունակէ թաւա-
կան ազգուսի Հանգի, նոյնիսկ ըն-
կերթարական շարժման մէջ: Երբ կո-
րուսիս պայքարը տանի կը նախադիտարկ-
վանուի ու ոչ շատ յստակ դրոշմանութիւն-
ներու գէճ, թաւաճան Հակառակահան է ներ-
կայութիւնը մէկուն, որ դրոժի առաջա-
րկինքն միջ լատ խառնանի կուտայ իր վրայ
ու ոչ տանայ, դրական կերպով:

(Շաբ. Ա. Էջեմ)

Քիւն կատարել, ցորճի անմահ լին
գարձուտ ապր արժեքը:

ԱՎԳԱՐԱՆ ԳՐԱԴՈՒՄԸ

Ապրիլ 9-ին, կր շարունակուէին Արեւ
բերեալ յարձակումները Նախկին զին
գերու ժող: Արդարեան (ափեր զին
զինք իւրաքանչիւր — արեւմտեան) յարձակում
են Նախկին ժող, յայտ զո իրան յար
ձակումը մահ ժողուն է, այլն: զինք —
Արդարեան զարմուտ է հայ ժողովրդին
կողմէ, առանց զո՛ւ ապր: Արեւբերեալ
է մեղաւ ունին:

Շուշին Արեւբերեալ անդադար կը արժ
բանունեն Աստճանակները: Անքի ժառ
նայել է առ իրողութիւնը, որ Արեւբերեալ
մեծաքանակ զինք կուտակուին կը
նեն Արդարեալ շրջան կրկին յարձակում
գործեն: Նամար Արեւբերեալ ժող:

Այլ յարձակումներ չգործում են Շուշի
թող: Շահուտներ չընեն այժմ: Մամու
րի, Դաւթեանի (մէկ մեղաւ) Արեւ
բերեալ ժող:

ՄԱՐՈՒՆ

Ձիւննոց պայմանին կ'արձադանե
ին, Ապրիլ 10-ին բաւական երկար խառ
նիր են Քարխիմի տը փափի եւ աւելի
կարճ: Լիւրբախան:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՒՈՒՆ

ՄԵՆԵՆ - ԲԻՏՏԱՆԻՈՅ Երեւոյնական
ընտանիքներուն աղջիկները ճանա
կանքով կ'որոշուին թանի Նաղապարի
թողը Նաւասարդիկները Նախկինում
էին աշխատանքարանձաւը յայտնաւ
կը, երբ որ չպատահեցաւ: Քիչ մը նա
Նանկելով զինքին ժամերուն, Նախառ
նումները փութեանաւ եւ րոտեցաւ: Քի
երկու կուտակուցիկները Նաւասար կը
նան ըլլալ: Այլ աշ չպատահեցաւ եւ Տի
կին Քաշեղ պահպանողական կուտակ
ցութիւնը շատ Նաղապար յայտնակ մը
ապրաւ, թաղարձակ մեծամասնութիւն
իսկ ձեռք ձգելով (աղջիկները զինք
նական ըլլալով Նաղապար, Ապրի 10-ի ա
ռուտար, առանկ 10 ամիս ունէին ար
դին): 1826-էն ի վեր, զինքը անմահի
թող է, այսինքն Էլեանիկան զուգի
զանուց կուտակուցիկին մը թաղարձար
չորրորդ անգամ է որ կը յայտնէ: Զոն
ՄեՆԵՆը ապահով ապագայը քո ունի այ
լեւ, որովհետեւ Նաղապարն:

ՅԻՐԱՆՈՅԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ, Խոր
Նուրը յայտարարեց թէ Մատթիոնի
Ուսումնական ժողովը Նաղապարի զինք
Մասնաժողովուն թաղարձակումը: Ար
դարեւ, Վարդան Երազայի Նամաշա
զինքն է՛լ երբ կ'էմար կուտ, որոնք խա
ռա էր Նամաշաին 1958-ի Մասնաժող
րդին յայտնակներուն ճանա Արդեւ
Ա՛լ երաւանք միակ զինքին, 1959-էն
սկսեալ, Պրաւան կը զինք իր կողմէ
մեծաշատիկներուն (Թ) Վարդի Նուրը
այլ երկիրներու Նամաշա զինք է որոն
ք, միտակցութեամբ (12-ի իրքի) եւ ոչ
Նամաշապարն մեծամասնութեամբ: Գ)
Քաշեղարձակին իրաւունքը Նաւասար
պատանիկան Նաղապարներուն, թաղարձ
ապան է եւ երազային ընտանիքներ
րուն: Միկիրուն, որ Մարտ 11-ին զինք
ն է Մասնաժողովուն Նուրը, որովհետեւ
կը, երբ ունի: Կրնայ աւանդաբար կուտ
խոտիկներուն ընկ տալ երկու ժողովն
րուն (Այլ. Ժողով եւ Մեղապար), ապա
երկուր Նուրիկ Նամաշապարի եւ փա
կերպնէլ տալ 3/5 մեծամասնութեամբ
մը կամ Նամաշապարն:

ՅԻՐԱՆՈՅԻ ՎԻՏՐՈՒՆ անմահներն
մէկը զարմու Ժան - Պրաւան Տընի,
որ երկուր զուարիկներուն ընտանի
ցու Ժան Սուսիկէն ամուսին: Բարդա
կան եւ մալուրի զինք մը, նաեւ թա՛կ
նոցման անմ է, որու կեանքը արկածա
խնդրանք ալ կ'աւել է, լաւապէս խառ
տալ:

ԲԱՐՈՒՆ Ժոն ՆԱՐԻ փառանքի իր
ճանապարհը մը իրաջ յարձակում են, Չա
րիւրաբիկ որ, աղբի ուժերու պատկա
նոց 30 անգամ: Երկու Արեւի ապահովում
է, երկու ուրիշներ ալ գիրաւորում:
ՆԱՐԻ ուժերը 7 գիրք ընտան են, թայ
ճ ուսու գիրքեր ալ պատանք ամուսն
ուն:

ՊԻՒՍԻԼ

Մոնա եւ Յամիկ Կարպուտեան,

Ժողի եւ Այլ Արեւբեր — Պէս,
Շաբ. եւ Էմիլիոն ալ Օլիվէր — Մա
նուտին,
Խառնիք եւ Տափիկ Մարման —
Պատուին:

Առաւ եւ Իւլիա,
ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ
մօր եւ Նանիկին
Տիկին, ԵՄԵՍԻ ԿՐԱՊԵՏԵԱՆԻ
(Գրեալ) Անսիտ Շափեան

Ժամը որ պատահած է Ապրիլ 3-ին, Պրեւ
սէլ:

Յուզարկարուրիկներ կուտարում է
Պրեւսէլ Ս. Մարթա Մազապուհեացի Շայ
Առաքելական եկեղեցին:

«ՅԱՄԱՆ» — Ընդամենը Բոյնք էր
«Մարթարայ» Էմիլիոնի Սարէ Շափեան
նի եւ աղբի Պրեւսէլի Նախկինում ին
գաղտնի քաղաքի դէմքերէն Նախկին Կա
րպուտեանին: Մեծ ցաւակոյնքիկները իր
զաւակներուն եւ քաղաքի ճանաչողի աշ
խատակից՝ Շափ Մարթանին:

Ի ՅԵՄԱՆԱԿ

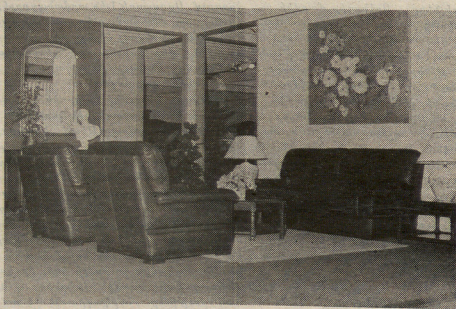
Վարդանի Տէր եւ Տիկին Գաւուտ եւ
Իրաք Գաւուտեան Բարդարի Պրաւանի
իշխանութիւն 200 մը, կը նստին «Յաւա
ն»-ին:

Արձադանան ընտանիքը 100 մը, կը
նստին «Յաւաւ»-ին: Անսիտ Գիրքիկ
եանի մահուն առթիւ:

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻԷ

Կաղաղա Նուրի Իսիկ Տ. Արեւիկեան
մահանալէ Տէր Նաղապարի ժողովը առա
ջած է 200 մը: Արձադանան ընտանիքին,
փախեւ ծաղիկապալի Անսիտ Գիրքիկ
եանի մահուն առթիւ:

Հ. Մ. Ը. Մ. - Ի ՏԱՆԻՍ
կը Տրախիկ մահանալէ իր
ՏԱՐԵԿԱՆ
ՊԱՐԱՀԱՆԳԻՍԻՆ
Մահանալէ ժողովը Նաղապարին Տրախիկ
եանի «Մ. Ը. Մ. Ի» երազայիններն:
Միկիրայի QUARK պահպանի շրջան զինքն մէկ
Շաբար, Մայիս 9, ժամը 20-30-էն միջին առատու...
● Նախ ընթերիք ● Նախկինում երգ ու պար
Մուտք 75-000 լիւրէ (340 F.F.)
HOTEL QUARK — SALA MIZAR I
via LAMPEDUSA 11/A - MILANO — Tel.: (2) 84431
Տոնախա, եւ պահպանի շրջան զինքն զինքն
■ Քաշեղ Նուր Գաւուտեանին — Հեւ — (363) 65699
■ Երազայ Սար Կարպուտեանին — Հեւ — (2) 90734084

Meubles
Ghazarian
4.000 m² de mobiliers
présentés en ambiance
Z. I. Vitrolles à 20 km de Marseille tél.: 42. 89. 27. 47

“Բացառիկ զինք՝ «Յաւաւ» ի բաժանողներուն”

ՆՈՐԱԿԱՆԻՍ

Տէր եւ Տիկին Տ. Ֆերան, Տէր եւ
Տիկին Սարգիս Գաւուտեան կը ծանուցա
նեն թէ Նաղապարեան զաւակն կը կա
տարուի, Գիրքիկ, Ապրիլ 12, Փարիզ Ս.
Եմիլիոն — Միկիրայ եկեղեցին իրենց
մօր:

Տիկին ԹԱՐԻՈՒՆ ԳԵՏՈՆԵԱՆԻ
մահուն Տար արեւիկեան, ինչպէս նաեւ
իրենց մօր:

ՄԱՐԻՍ ԳԵՏՈՆԵԱՆԻ
եւ Պրաւան ընտանիքի Նաղապար յիշա
տակին:

Ի գիտարկել որոշեցանք յիշատա
կը յարգանքներուն:

Ս. ԳԻՐԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻԷ
ՎԱՄԱՆ

Երկուր, Մաղապար, Փամեղու
թին 9, պատարագ 10, գաղաղեց 17:

Երեւոյնքի, յիշատակ տար կուտ
նաց, ժամը 18-ին:

Հիւրարկի, Նաղապարեան զաւա
տար ժամը 12-ին, Ուսումնայ 18-ին, Նա
ւարագ ժամը 20-30-ին:

ՎԱՐԶՈՒ ՍԵՆԵԱԿ

Սէն — Տըն — Պաղիկ, Նաղապար
կուտան ընտանիքի մը ժոն, աճէլ յար
ձարեւիկներով ծառան, կաշաւոր
ած սենակ մը լաւար, կը արտի, Նա
խկինում զաւակն աշխատող կնոջ մը,
կամ ուսանող Տիկին մը:

Հիւանդակն —
48 — 21 — 70 — 06
48 — 22 — 95 — 06

Երեւոյնք:

-ԱՒԱԳ ԾԱԲԱԹ.

ԺԱՄԱՐԱՎԱՅՈՅ

ՀԵՆԳԾԱԲԱԹ, ԱՊՐԻԼ 16

ՅԵՄԱՆԱԿ ԸՆԴՐԱՅՈՒՄ ՏԵՆԻՍ ՄԵՐՈՅ
ՅՈՒՄՈՒՄ ԲԵՐՈՍՏՈՐ

Ս. ԵՐԱԿԱՆԱՄԱՆԱՐԻՍ
ՓԱՐԻԶ

Փամեղուրիկին 8, կարգ ապագա
րոպէ եւ ընթերցող պատարագ ժամը 10:
Կը պատարագէ
ՄԱՐԻՍ ԲԵՆԵՔ. ՊԱՐԻԶԵՆ
Ուսումնայ ժամը 16-ին:
Նաւարագ ժամը 19-30-ին:

Ս. ՊՐԱՎԱՆ-ՊԵՏՐՈՍ
ԱՆՏՈՒԿԱՆ

Փամեղուրիկին 9-30, կարգ ապագա
րոպէ եւ ընթերցող, պատարագ ժամը 10-
ին, Ուսումնայ ժամը 17, Նաւարագ
ժամը 20-ին:

Ս. ՄԱՐԻՍԱՆ ԱՍՏՈՒՄԱՆԻՍ
ԽՍԻ

Պատարագ ժամը 10-ին, Ուսումնայ
ժամը 17-ին, Նաւարագ ժամը 19-30-ին:

ՎԱՐԱՊԱՆ Ս. ԽԱՆ
ԱՐԽՈՒԿԱՆ

Ընթերցող պատարագ ժամը 10, Ուս
ումնայ ժամը 16, Նաւարագ ժամը 20-ին:

Ս. ՅԱՎՈՐ — ԼՈՒՆ

Փամեղուրիկին ժամը 9, պատարագ
ժամը 10:

Կը պատարագէ
ՄԱՐԻՍ ԲԵՆԵՔ. ԷՐԻՍԻՆԵՆ
Ուսումնայ ժամը 16, կարգ Չաղապ
արագ ժամը 19-30-ին:

ՇԱՐԿԻԼՈ — Ս. ՆԵԱՆ

Ընթերցող պատարագ ժամը 10-30
Ուսումնայ ժամը 17-30, Նաւարագ ժամը 19-30:

ՍՐԱԿ ԹԱՐԻՍԱՆԱՆ
ՄԱՅՐ ԵԿԵԼԵՑԻ
ՄԱՐԻՍԵՆ

Փամեղուրիկին 8-30, պատարագ 10
Ուսումնայ ժամը 16-30, Նաւարագ ժամը
19-ին:

Կը պատարագէ
ՄԱՐԻՍ Ե. ՎՐԻՐ. ԶԵՐԻԵՆԵՆ
Կար - պատուիկալի փախանք

ՍԵՆ-ՅԵՐՈՍ
Ս. ՍԱՀԱԿ-ՄԵՐՈՅ

Մահուիկներու Նաղապարիկին ժամը
9, պատարագ ժամը 10, Նաւարագ ժամը
17, Նաւարագ ժամը 20-ին:

Ս. ԳԻՐԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻԷ
ՊՍԵՆ

Փամեղուրիկին ժամը 9, պատարագ
ժամը 10, Ուսումնայ ժամը 17, Նաւա
րագ ժամը 19-ին:

ՊՈՒԼԱ. OSSO — Ս. ՅԱՎՐ

Փամեղուրիկին ժամը 8-30, Պատ
արագ ժամը 10 մահուիկներու Նաղապ
արիկին, Ուսումնայ 17, Նաւարագ ժամը
20-ին:

ՍԵՆ ԼՈՒ - Ս. ԳԵՐԳ

Պատարագ ժամը 10, փոքրիկներու չա
ղապարիկին, Ուսումնայ ժամը 18-ին:

Իսրայելի Արևելյան Գերիզոնները
 Եր Զախարարը ծանոթ մաթեմատիկոս
 Գիտությունից տղթթթ, Համալսարանի
 ասիստ: Նախորդել ալ վերջերս Լոս-
 Անջելոս Գալադէ էր եւ «Զատու՛՛՛ր աշխա-
 ւակիցը Հրանդ Աճէմեան թղթակցու-

[illegible]

(Temp. p. 7. 12)

(Շաբ. Ա. Էջիճ)

սակեանքն արտադրութիւնը, բնած է որ
զարգացած է, աւելցնող ի՞նչ բարձր
համար է: Պարզապէս ձէ՛լ, ցոյց, բա-
ղը, վերջում, բարձրութիւն, յիշատակի
արարողութիւնն ենայն, հայոց, ինչ պաշ-
տէր: Ապրիլ 14-ին, Ապր. Ժողովոր ընդհա-
տեղ նիստը, որպէսզ Կոմիտասեաններ
գործունե իւր լաւ Սիւրէ Գալիկի հա-
նարձիկ ինքնագործական մեղադրութիւնն առ-
նէ: Յանուն ամբողջ ընդգրկութիւն
Երբանանք երեւոյթանք՝ Գալիկի Ե՛կե-
նան յայտարարում է իրեն վերջապե-
տ արարողութիւնն և միամտանակ ու-
րանայ պարզութիւնն զիմ Ե՛կե-
նանք, ապա արարողութեան որ չեն հա-
տարուած ընդհանրական գաղափարական
մը գործած առեւտրութիւնն ընդ է: Մեր
երկրի կը մեծանայ ճանաչողով որ պիտոյ
ներքէ ևս ստանձնողով որ Գալիկիական
սեւ բաժնիք: Այլ է, որոն կը պատանք
բեկանիչ Առանձնէ:

ՅՈՒՐՈՅ ԱՍԻ ՍԱՀԱՅ ցիւնան քանդա-
րութեան քաղաքապետական (18 տարին
նապաստանի պարտադիր) ինչպէս կը բա-
ղարկուէ: Հնդկաշախ աճարկական
ցանցին կապակցութիւններն, 34 տարե-
կան այս Բուռնական, կը դառուէ որ
պիտ Գլխաւոր պատասխանատու: 1985-ին
և 1986-ին Գալիկի գործունե աճարկկա-
կան արարքներուն որոշիչ հետեւողով 13
մեծնայ կար և առկի քան 90 գիրտուր,
ամսեր ճանաչողութեմ մտացած են: Ինք, ամ-
բարտաւան, Գալիկին մէջ թաղուած,
Երբանէ ճաշարաններով արտադրուած
է Արեւմտաբի նկատմամբ պատճառ ըլ-
լալով նոյնիսկ, որ գաղափարութիւն
ընդհատուի, յանձնար ալ անարարութիւն
ցոյց տուած է, ինչպէս Վճիռն արժա-
նախան:

ԼԻԲԵՐՈՅ զիմ ամբողջական անպարկե-
ղործարարով պիտ: Ապրիլ 15-ին, ժամը
12-ին: Այս որոշումը արդեւոր է, կրնի
հետեւածը Լիբիկի մեղադրութիւն 2 տարե-
կանէն յետեւոր: Ինչպէս կը հասկանալի-
նքն է, որոշիչ կը վերադառնի Գալիկի
օգտանքին զիմ անբարձր: Լիբիկի վեր-
ջին պահուն զիմած Լա Է՛կե Առանձնէ,
որ միջոցներ ձեռք առնի Միմը — Բիրտու-
նայով և Մայրաքաղ. — Կաճանքներն զիմ,
բայց, Առանձնէ դառնի ինչ քանակ և
ճամբու: Գրու Գաղափարի զիմում: Այս
պարտանքներուն մէջ, կը զարմարուի
ՄԱՐԿԻ թիւ 748 քանակներ, որու պէտք է
Երբանուին բոլոր անպատանք: Օգտա-
ւան ալ ոչ կրնան երթիմ — Գալ, ոչ ալ
ճանդարանակ:

ՀԱՅ ԱՂԲԱՏԱՆԻՍՏ ԸՆԿԵՐԱԿՈՑՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՌԻՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ
Հայ Աղգաւանքաւ Ընկերակցութեան
ընդհանուր Ժողովը տեղի կ'ունենայ Մա-
յիս 21, ժամը 20-30-ին Ընկերակցութեան
կեդրոնը
77 ռիւ Լա Ֆայէր, 75009, Փարիզ
Բարեփոխող կոմիտեային թիւ 5 յո-
ւանքին համաձայն, Գալիկիական Կէր-
(8 անգամ) նորոգելով ըլլալով, Ընկերակ-
ցութեան կողմէ կ'ընէ անոնց որոշիչ կը փա-
գաւորէ մասնաճեղքի վարչութիւնը:
Թիւնանութեան պատճառ է Ընկերակ-
ցութեան անոնց ըլլալ:
Թիւնանութեանը պարտին Ընկերակցու-
թեան գրասենեակը զիմով գրաւոր, առե-
նէն ուշ միջին, Ապրիլ 29: Դիմումնա-
գիրը պէտք է ձեռագիր ըլլայ և անորա-
գրուած Թիւնանութեան կողմէ որ շատ յո-
ւանքին պէտք է զիմ կը անուր, մա-
կանուր և հասցիէ:
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ ԱՂԲԱՏԱՆԻՍՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՈՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿ, ՃԱՇԻ ԴԱՍԵՐ

Կազմույ ինչպէս Լիբիկ Ապրու մասնա-
նայ ճանաչողով կը ճարտիկ ձեռ չափու-
րան ճաշի գաղափարն, որոշիչ տեղի կու-
նենան ամեն անոնց անորան Մարքի
օրերը, սիւնողով Ապրիլ 22-ի, ժամը
8-30 տեղ կ'ընդունան Վերջապեան Մա-
կայի ճաշ արարի մէջ:
Հասցի:
126, avenue Roger Salengro, Villeurbanne

ՅԱՌԱՋԻ ԲԱՐԳԱՒԱՃԱՐԱՆ ՀԱՄԱՐ ՇՆՈՐՀԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՏԱՑԱՆԷ

ՎԻԼԻԵ. — Գալիկն Բերտուան 200 ժր.:

ԲԱՆԵ. — Գ. Ունեղան 200 ժր.:

ՎԻԼԵՆ. — Հարկաւոր Գալիկան 100
ժրանք:

ԶԱՏԱՎՈՒՆ
ԱՌԹԻՒ

ՍՐԱՌՈՅ ԹԱՐԳԱՆԱՅՈՅ
ՍԱՐԿԵԿԵՆՑԻ
ՍԱՐԱՅԵՑ
339, avenue du Prado

Ջատուան հաւկիթներն ու անոնցական
կարկանդակը (Հորեթ) կարկի և հա-
նայիկ Մարկայի Մայր Երկրեայի Տիւ-
նայի Գալիկիական անոնցական չիւնիւն,
պատարագէն վերջ, երկրեայ քանի
մէջ:

Հ. Բ. Ը. Մ. - ՄԱՐԿԵՑԻ 400 ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԿԵՆՑԻ ՄԱՐԿԵՑԻ ՄԵՉ

ՇԱՐԱՐ, ԱՊՐԻԼ 18

Բացում: Հ. Բ. Ը. Միտիական Համերգական 5-րդ խաչերու:
Համախմբում: 400 հայ Երիտասարդներու, ժամ Գալիկի Ժողովար-
ար, Ջատուան շարքաւորներին:

ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 19

Առտուան Գալիկի և կէս անոնցական
կատարի խոսք՝ եղաւորակ: Խոսքը:
Բոլոր խոսքերու անոնցներ՝ Կերակի, կէսերի եւթ՝ ժամ Գալիկի
մարդկայար:

MARSEILLE

sous l'égide des trois chefs spirituels et avec la participation
des associations de Marseille et des Bouches-du-Rhône

RENCONTRE
AVEC

Gaguik HAROUTIAN

Vice-Président et Premier Ministre de la République d'Arménie
à l'occasion de sa visite officielle en France

le Vendredi 17 Avril à 20 h 30
au PALAIS DES CONGRES
PARC CHANOT

PARIS

A l'occasion de sa première visite officielle en France

M. Gaguik HAROUTIAN

VICE-PRESIDENT ET PREMIER MINISTRE
DE LA REPUBLIQUE D'ARMENIE

accueilli par l'ensemble des organisations arméniennes
sous l'égide des trois chefs spirituels

s'adressera à la communauté arménienne

le Mardi 21 Avril à 20 h 30

Salle de la Maison de la Chimie

28 bis, rue St. Dominique, Paris 7e — Métro Invalides

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH», 83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Commission Paritaire: No 55935 BIRET: 61027317 A. R.C. Paris

Ի ՅԵՆԱՅԿ

Տիկին Արիֆիկ Անտիպան 1100 ժր.
կը նորիկ ճեղատուէրն կը սիրելի անու-
նին: Արտո Անտիպանի մասնուն 17-րդ
տարեկիցին:

Տիկին Մաղին Գալիկան 1000 ժր.
կը նորիկ ճեղատուէրն Արտո Անտիպանի
մասնուն 17-րդ տարեկիցին է յիշատակ:

ՅԱՎԱՅՈՒԹԻՒՆ

Կազմույ ինչպէս Տիկին Արաշ Զատու-
ան մասնաճեղք կը խորին ցատկու-
թիւն կը յայտնէ, ընկերակցի Սենա Գա-
ղանի մէջ Տիկին Երկրայ Մարտա-
նանի մասնուն առկիմով: Երբ առկիմով
մասնաճեղք 300 ժր. նախկին Հայաստան
ճաշարարութիւն, նաեւ Տիկին Երկրայ Մա-
ղանի մասնուն առկիմով մասնա-
ճեղք 300 ժր. նախկին Տիկին Զաւար-
չայի մէջ Զաւարչայի և հետեւող նը-
շակոյթի մը ևս անոնց կը խաչարարուի մաս-
նուն: Տիկին Երկրայ Մարտանի մաս-
նուն: Ս. Մարգարիտ Գործունե 200:
Գրեգոր Շատանի մասնուն առկիմով (Այ-
րիկով) Տիկին Երկրայ Մարտան 200,
Գր. Առտուան Գալիկան 200 ժր., Տէր
և Տիկին Գալիկան 100 ժր. (Հայաս-
տանի համար):

— ՀԱՏԻԿ —

ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 19
ՃԱՐԱՆԱԿԱՑՈՑ

Ս. ԵՐԱՆԱՆԵՍ-ՄԱՐԿԵ ՓԱՐԿ

Ժամերկութիւն ժամը 8-15-ին:
Գաղափար ժամը 10-30-ին:
Կը պատարագէ և կը զարդոյ՝
ԳԻՏԵՆ ՍԻՐԷ. ՆԱԳԳԱՆԵՆԸ,
կարողականակն Գաղափարի և
Ապաւնող Գալիկի Հայոց

Ս. ՊՈՐԿԱՆ-ՊԵՏՐՈՍ ԱՆՈՐԿԻԼ

Ժամերկութիւն ժամը 8-30-ին:
Գաղափար ժամը 10-ին:

ԱՐԱՆԳԱՅ Ս. ՌԱՅ ԱՐԱՆԿԻԼ

Ժամերկութիւն ժամը 9-30-ին:
Գաղափար ժամը 11-ին:
Կը պատարագէ և կը զարդոյ՝
ՄԵՆՈՐԿԱՆ. Ք. ԲՆԵՐ. ՃԱՐԱՆԿԱՑՈՑ

Ս. ՄԱՐԿԱՆ ԱՆՈՐԿԱՆԻՍ ԵՍԻ

Ժամերկութիւն ժամը 9-30-ին:
Գաղափար ժամը 10-30-ին:
Բարդ ժամը 11-40-ին:

Ս. ՅԱՎՈՐ — ԼԻՄ

Ժամերկութիւն 8-30-ին:
Գաղափար ժամը 10-ին:
Կը պատարագէ և կը զարդոյ՝
ՆՈՐԻԱՆ, ԵՐԱՆԱՆԵՆԸ ՋԱՐԿԵՆԸ
Հայոց, Գաղափարի փոխարար
Լիմի և Երբանայի
Ս. Անանիայի կը պատարագէ Բաւալ
Բաւալայ Հէկիկան, Գրեգոր Բոխանան,
Մասնակ Սուգաւան արարողակները:
Երկրեայ Թիւններ կը կատարէ Կով-
տա Երկրանոյ զիմարարութիւն
Գր. Գալիկան Գրեգորանի

ՇԱՐԱԿԻՈ — Ս. ՆԵԱՆ

Գաղափար ժամը 10-30-ին:
Կը պատարագէ և կը զարդոյ՝
ԼԻԲԵՐԿԱՆ. Ս. ՔԱՆԱՆԸ ՏԻՐԵՔԵՆԸ

Ս. ԳԻԿՈՐ ԼԻՍԱՄԱՆՈՐԳ ԱՎԱՆ

Ժամերկութիւն ժամը 9-ին:
Գաղափար ժամը 10-ին:

ՍՐԱՌՈՅ ԹԱՐԳԱՆԱՅՈՅ
ՍԱՐԿԵԿԵՆՑԻ
ՍԱՐԱՅԵՑ

Ժամերկութիւն ժամը 8-30-ին:
Գաղափար ժամը 10-ին:
Կը պատարագէ և կը զարդոյ՝
ՏԱՐԻՍ. Ս. ՎԻՐ. ՏԵՐԵՔԵՆԸ
կար. Գաղափարի փոխարար

ՍԵՆ-ՅԵՐՈՍ Ս. ՍԱՀԱԿ-ՍԵՐՈՐԳ

Ժամերկութիւն ժամը 8-30-ին:
Գաղափար ժամը 10-ին:
Կը պատարագէ և կը զարդոյ՝
ԵՐԼԵՆ. Ս. ՔԱՆԱՆԸ ՓԼԵՆՈՒՆԸ

Ս. ԳԻԿՈՐ ԼԻՍԱՄԱՆՈՐԳ ՊՈՒՆՆ

Ժամերկութիւն 9-ին:
Գաղափար ժամը 10-ին:

ՊԻԼԷ. ՕՏՏՈ — Ս. ՅԱՎՈՐ

Ժամերկութիւն 8-30-ին:
Գաղափար ժամը 10-ին:

ՍԷՆ ԼՈՒԻ — Ս. ԳԵՐՈՐԳ

Գաղափար ժամը 10-ին:

(Երբ. Ա. Էջմ)

Նորհարանք Միութեան մէջ տարւոյ Հա-
լարու քննէ Է՞ր Է միջին 624 հարաւ, Իսկ
Հայաստանի մէջ 3 միջին 83 հարաւ:

ՎԱՐՁԱՊԵՏԻՆ ԶՐԱՅՐԸ
ԿԱՐՄԻՐ ԿԱՆՁ ՏՆՈՐԵՆԵՆՆԵ
ՀԵՏ

Ապրիլ 11-ին, վարչապետ Գ. Եսայի-
սեանի տեսչութեան մէջ ունեցած է
Միջազգային Կարգի Խաչի նախագահ
ժամ - Մուսթ Բոնիքի հետ: Ան հաղոր-
դած է, որ Կարգի Խաչի ներկայացու-
ցիչները աշխարհ են Բարսի քաղաք գրա-
նուղ հաշ քաղաքիկեաններուն, և նա-
մաները ընթացած անոնցմէ: Տնօրէնը քա-
ղաքարած է նաև մարդասիրական օգնու-
թիւնը Արցախի հայաբնակ իրենց աշխա-
տանքները: Իսկ Գ. Եսայիսեանն ժառ-
նանք է, թէ Արցախի խաչերը կը
հանդիսանան այս օգնութեան Արցախի ա-
ռուարծին: Ան Կարգի Խաչի պատասխա-
նատուն ուղարկութեան յանձնած է լոյսի
զարկածներու պարգևան ևս, անոնց
թիւր շուրջ 250 հարաւի կը համար:

ՀԱՅ - ՆԱՊՈԼԵՈՆ
ՀԱՅՈՐԴԱՊԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ապրիլ 6-ին, Երևանի մէջ Բաժնի
Յովհաննէսեան և Նիքոսեանի Ռուսա-
տանի իրաւոր դեպոյտը՝ Վան Յիւսեանի
առաջարկով են հայ - չիվանի Համառոտ
Հաղորդարարութեան մէջ: Հայաստանի հետ
գիւտնադրական յարաբերութիւններ
Հաստատուելու առիթով Հայաստանի աշ-
ցելոյ չիվանի կազմակերպ և Հայաստանի
Արցախի նախարարին տեսչութեան
ընկալանքի արժանանալ են Երկու երկրի-
ներու մէջև տնտեսական և մշակութա-
յին իրաւոր Հաստատման հարցեր ինչ-
պէս նաև Արցախի խնդիրը:

Ապրիլ 6-ին Լեւոն Տէր - Պետրոսեան
ևս ընդգրկած է չիվանի կազմակերպ:

Խոյն օրը փութ - նախագահ, վարչապետ
Գ. Եսայիսեանի ալ տեսչութեան մէջ
ունեցած է դեպոյտներ: հետ:

Ա. ՏՈՒՊԵՒԻ
ՈՒՂԵՆԵՐԸ

Ձեռնարկաւոր Նորհարանքի նախա-
գահ՝ Ս. Տուպչեք ուղերթ մը գրկած է
Բ. Արարեցեանի, որ կ'ընթերցէ գիտնա-
տանի և Հայաստանի մարդկային գոր-
ծիքները և շուրջ կը խոսէ իրաւոր գոր-
ծիքներու և արհեստանոցիկեան համար զա-
րարաւոր քաղաքական հետաւորով:
արհեստանոց յոյս կը խոսէ Հայաստանի
համարն գտնել և մարդկային -
րութեան սերունդները ի գործ դնել այլ
նպատակով:

ԱՐԱՐԵՐԵԱՆ ԿԵՐԱՎԱՅՈՒՅԻՆ
ԱՅԵՐԻՐԻՐԻՐԸ

Ապրիլ 11-ին Գ. Եսայիսեանի ընդու-
նած է Միջազգային - նախագահը Հայաս-
տանի ներկայացուցիչ Քոմ Պրաքի, որոն
խնդրեց Հայաստանի վարչապետը ծա-
նակցուցած է Հայաստանի կենտրոն
հարցերն ու այն ուղիները, որ կ'առնու-
կային տեղիկեան օգնութեան: Հիմնա-
կան հարցերը, շարքի Գ. Եսայիսեանն
նշած է համարներու և ուսմանի շուր-
ջութիւնը, Ռուստատանի տնտեսական
ապագային պատճառով հետաւորները
Հայաստանի անտեսութեան:

ՄԵՐԱՅԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԶՄԻՆՈՐԵՐՏ

Երևանցի Արիւթի Տէր - Միջազգային
(52 ըրթ) - և զիմիցիկ Մարգարիտի Իս-
կանդանի (74 ըրթ) - Երևանցի
տեղի ունեցած 22 երկրորդ ժամանա-
ցութեան մէջ մրցաշարքին յաջողով
իրենց թուր մրցակիցներուն հանդիսա-
ցած են առաջին: Երեսնամեակին ունի
այս լոյսերները աշխարհով կ'առնուողն
նաև իրենց զիմիցիկ շարքի հետաւորա-
նին մէջ, որ կը պարտաւորուի Երեւանի
աշխարհութեան (Գրեան, Ապրիլ 24-ին):

ԳԱԳԻԿ ԶԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Փոխ. մախալտի
և

Վարչապետ Հայաստանի

Կ'ընդունուի հաշիկան թուր կազմակերպութեանց կողմ
էրթ յարաւորութեանց պետուի հարաւորութեան
Երեւանի, Ապրիլ 21, մամբ 20-30, 46

Salle de la Maison de la Chimie

28 bis, rue St. Dominique, Paris 7e - Métro Invalides

"Fondation Léa et Napoléon Bullukian"

COMMUNIQUE

Suivant le testament en date du 29 décembre 1983, Monsieur
Napoléon BULLUKIAN décédé à Lyon le 12 avril 1984, a laissé son
actif successoral à la constitution d'une:

«FONDATION LEA ET NAPOLEON BULLUKIAN»

sous l'égide de la FONDATION DE FRANCE

ayant pour objectifs suivants :

— Encourager la recherche médicale et particulièrement sur le
cancer;

— Participer aux œuvres sociales et d'entraide de l'Eglise Armé-
nienne d'Etchmiadzine;

— Encourager les jeunes artistes suivant les décisions du Conseil
de la Fondation.

Un secrétariat administratif fonctionne à

LA MALMAISON

18, rue Louis Tourte - 69410 CHAMPAGNE AU MONT D'OR
FRANCE

qui était le domicile de Monsieur et Madame BULLUKIAN, et qui
pourrait être utilisé pour des expositions, conférences, colloques,
séances culturelles et musicales, et à la constitution progressive d'une
bibliothèque spécifiquement arménienne etc.

Il sera procédé à une nouvelle attribution de revenus de la
Fondation en faveur de toutes associations qui pourraient prétendre
à une aide selon les objectifs précités de la Fondation.

Les demandes doivent être adressées au secrétariat de la Fonda-
tion dans un délai expirant le 30 avril 1992.

The attributions seront proclamées ultérieurement.

pour le Conseil d'Administration de la
FONDATION LEA ET NAPOLEON BULLUKIAN
Le Président
Professeur Pierre MARON

CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP
organise un
CONCERT
DE SOLIARITE
AUX ARMÉNIENS
DU KARABAGH

CHŒUR
de la RADIO
et TELEVISION
D'ARMENIE
(40 participants)

Direction : TIGRAN HEKEKIAN

Jeudi 23 Avril à 20 h 30

Eglise du Sacré Cœur
avenue du Prado - 13006 Marseille
(M° Perier)

P.A.F. 100 F. Le bénéfice de cette soirée
sera versé intégralement au Fond de
SOLIDARITE du KARABAGH.

Vente de billets:

- Centre Culturel Sahak-Mesrop :

339, ave. du Prado 13008 - 01. 77. 84. 70

- Maison Arax :

27, rue d'Aubagne 13001 Marseille

ՀԱՅ ԱՂԲԱՏԱՆԻՄ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՒԹ

Հայ Արցախեան Ընկերակցութեան
ընդհանուր ժողովը տեղի կ'ունենայ Մա-
յիս 19, մամբ 20-30-ին Ընկերակցութեան
կենտրոն:

77 հաւ 1ւ Ֆայրէ, 75000, Փարիզ
Բարեկեցիկ կանոնադրին թիւ 5 յո-
ւածին համաժողով, մարտի 29-ին 44-ր
(8 անգամ) նորոգելի ըլլալով, Ընկերակ-
ցութիւնը կ'ընկերակցուի իր շատ յո-
ւածին ժամանակի մարտի 29-ին:

Թեկնածութեան պատկան է Ընկերակ-
ցութեան անդամ ըլլալ:
Թեկնածութեան պարտին Ընկերակցու-
թեան գրասենեակը կ'ընկերակցուի, ամե-
նէ ուր միջին, Ապրիլ 29: Կ'իմունու-
ղիւր պէտք է ձեռնարկ ըլլայ և ստոր-
գրուած Թեկնածութեան կողմէ որ շատ յո-
ւածութիւն պէտք է զի իր անունը, ժա-
կանուր և հաշիկ:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ ԱՂԲԱՏԱՆԻՄ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

— Մ Ե Ռ Ե Լ Ո Յ — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ԱՊՐԻԼ 20

ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՑ

Ս. ԹԱԼԱՆՆԵԱՍ-ՄԱՐԻՏ ՓԱՐԻՏ

Պատարակ ժամբ 10-ին:

Կը պատարակէ՝

ԺԻՄԵՐ Ի. ՎՐԻ. ԹԱԼԱՆՆԵԱՍ

Յատար պատարակի հոգեհանգիստ

ժամանակին հոգեհանգիստ:

Ս. ՊՈՐՏՈՒՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԱՅՆՈՒՄԸ

Պատարակ ժամբ 10-ին:

Պատարակի տարաբնի հոգեհանգիստ:

ՎԱՐԱԿԱՆ Ս. ՄԱՍ ԱՅՆՈՒՄԸ

Պատարակ ժամբ 10-45-ին:

Պատարակի տարաբնի հոգեհանգիստ:

Ս. ՄԱՐԿԱՍ ԱՅՆՈՒՄԸ ԱՅՆՈՒՄԸ

Պատարակ ժամբ 10-ին, և հոգեհան-

գիստ:

Ս. ՅԱԿՈԲ — ԼԻՈՆ

Պատարակ ժամբ 10-ին, և հոգեհան-

գիստ:

ԵԱՐԿԻՏՕ — Ս. ՆԵԱՆ

ժամեղութեան ժամբ 10-ին:

Պատարակի տարաբնի հոգեհանգիստ:

Ս. ԳԻԿԻՐ ԼՈՒԿԱՆՈՐԻՏ ՎԱՄԱՎ

ժամեղութեան ժամբ 9-ին:

Պատարակ ժամբ 10-ին:

ՍՐԱՅԻ ԹԱՐԿԱՆՆԵԱՍ ՄԱՅՐ ԵՆԴԵՆԻՏԻ ՄԱՐԿԵՐ

ժամեղութեան ժամբ 9-ին:

Պատարակ ժամբ 10-ին, և հոգեհան-

գիստ:

Կը պատարակէ՝

ԳԱՆՈՒՍ ԲԱՆԱՆԱՍ ԹԵԻՆԵԱՆ

Ս. ԳԻԿԻՐ ԼՈՒԿԱՆՈՐԻՏ ՊՈՐՏՈՒՍ

ժամեղութեան ժամբ 9-ին:

Պատարակ ժամբ 10-ին:

ՊԻՆԼ. ՕՏՏՕ — Ս. ՅԱԿՈԲ

ժամեղութեան ժամբ 8-30-ին:

Պատարակ ժամբ 9-45-ին:

Հոգեհանգիստ ժամբ 11-10-ին:

ԱՆԵՐ ՄԱՐԿԻՐ

Պատարակ ժամբ 10-ին:

Հոգեհանգիստ ժամբ 11-30-ին:

ԿԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀԱՅ ԱՂԲԱՏԱՆԻՄ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ
ԳԱՇՏԱՀԱՆԳԻՄԸ

Երևան 14-ին, Կոնստանտինոպոլ
Տան մէջ, ստատուած ժամբ 11-43
սկսելու:

7, rue de l'Eglantier, 95500 Gonesse

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH» 83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Commission Paritaire : No 55935 SIRET : 51027317 A R.C. Paris

Commission Paritaire : No 55935 SIRET : 51027317 A R.C. Paris

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ

ОСНОВ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳՈՐԾԻԶ

Գրեց՝ ԲԱՐՍԵՂ ԹՈՒՂԼԱՃԵԱՆ

[illegible]

《**伽利略·伽利略**》

Հայոց գրականութեան մէջ
Գրագէտներու շարքին դասու-
նքով, օժտուած էր բար-
ձրութեամբ ու ունեցաւ բազմա-
մոնիսութիւն, իրեն զրոյ,
կախօր, քննադատ, իրաւաբան
հանրաքնն - քաղաքական գործ-
ւարանութեան գլխաւոր: Ահա
ներս որոնց մամէնուն մէջ միտի-
ստ ունի իր հօտ տաղանդով:

Գրիգոր Զօհրապ ծնած է Պէթիկեա՝ Թաղը 1861 Յունի Գրիգիէ՝ աշխարհական մօտ էնէն Հայոց սէլէ, պարստութեամբէն դաւանապահ արտայայտուած ընտանիք, մտաւարական փառամունդը, մտաւարական փառամունդը մը՝ դարեւ տեսած է ետեք։ Անցիկ լուսաշափուկ էր ան։ Փոքր տարիքին էր կիր ճալը։ Անտիթարեւուն իր խորթի Տօր՝ Ալեանի ինտմեքլէն

Նախադրություններն իր ծ
Մարքոսյան պարթարանին մե
կետով, 20-րդ դար 1875-ին կր
ված պատգամ Մեթոդիկ Սույն
րաշափախան ու ձարաբարապե
մինը, ուրիշ ընթացադարձ
1879-ին Պարսպարանությանն ու
մար կարծանադուրի նաեւ ի
Համադարանին իրապատ
թարանը ու րարծր յաշարութ
արանը 1883-ին)

1875-ին Թաթանպուլի Իրաւ
Վարժարանը ունէր 52 աշակերտ
45-ը Հայ, երկուքը Թալամ, եր
Լայ եւ երեքը Յուն էին :

Զօհրայ չի բաւարարուիր
ուսումնական հաստատութիւն
իր ստացած կրթութեամբ եւ
զացման յարստեւ Զանգերու
կը դառնայ ժամանակի սմ
ցած մարդոցմէ մէկը :

Զօհրապ 1883-ին ճանդէս կո-
նստաւորաբն: Իրաւորաբանական
նշուխեան աւարդեղցին մէջ
միջազգային ճամբար մտնը
միայն տարիներու քննազգին
օրէնսդրական մեծ մետուք
րէնսդրական աւաջաւոր նը
թիւններով, աշխ. իր կտու տը
թիւնը եւ իր իրաւան տը
թիւնը, ինչպէս եւ իր իտու
մով: Իրբն փառաբան նօհր-
ապը իր զգաւորան արտեւ
ւորը, իսկ նշուխորական կըլլ-
անոր չգործիքիւր արակած կ
միջաւորը:

Իրաւագիտական վարժարանի
ւարդ ըլլալէ տարի մը յետոյ՝
հրատարակէ իր թրքերէն իրա-
ւունքին երկաւիրութիւնը Հուլիս
Միլիտարը Զամանկարը (Պա-
րկիւնի ժամանցումները) անուն
Փատարանական գործու-
նոյնյակէ Զօհրալը կ'օգտագործու-
նուիր իրականութեան ընկալչաւորութեան

պայքարելու հնարաւոր միջոց եւ խիզախութեն կը նենտուէր ամենազ֊ումար, յաճախ քաղաքական պատասխանատու ու աղմուկալարոյց դասերու մէջ:

Իր իրաւապահան աշխատութեանց մէջ նշնակէս, Զօհրապ կը հակադրէ ժիւղակտութեան և անոր օրէնքներուն և կը պաշտպանէ ժողովրդի իրաւունքներն ու շահերը, միւս դրեւորելով, ինչպէս նշուած է իր Ժամանակի մամուլին մէջ, սուսմաւոր հայկացիներ:

1890-ական թուականներուն Զօհրայ,
ակերաթի էր որպէս փայլուն հետադար մը,
և որպէս թուրք և ֆրանսական լիբրնե-
րու հաստաորայակ ափրազիտոյ իրաւա-
դէս մը։ Անտառին էր դարձած իր ստանա-
լիսը և մեծ ու կարեւոր գաւառով։

Տրէյֆմուսի յայտնի զատր ահա, մէկն էր անոնցմէ, որ զինքը յայտնաբերած էր միջազգային թատերաբեմի վրայ երբեւ. կարող փաստարան:

[illegible]

որումս էր Նիկոսիոսը 1894-ին։ Դարձեալ Ռուսերէն խաղաղութեան ջրանման, միջազգային օրէնքախախտման ապագայէն իրէ մէջ չառն ճեղք Գրիգոր Զօրապ, 1899-ին ընդամենը պաշտօնապէս զգաճեալ էր գրեթէ ինչուայից Բաբելոն մէջ կազմեալ Տրէքթօրս պաշտպանող Զորական Կոմիտէին։ Տրէքթօրս Յուլիս 1906-ին անդադրեալ Դաւանդեան ու իր զենքապաշտօնէն էր ըտեր բրաւտեմանը։ Դաւանդեալ իր մտիք ըստման ու Նազարապետի կողմէ աստեման իր քաղաքացիան Վանուսին Զամաքանի Կոմիտէին։ Պատկառման իր ճեղքն էր իր զննարարի աստեմանով Նաւարական իր կողմէ ու Լիկիոն ու Մոնթրէ կառման իր պարտաւստան։ Իսկ անոր զննարարան փառաւորան Զօրապ, Բաբելոն շրջապատէ Կոմիտէին կողմէ իր աստեմա շրջապատէ Կոմիտէին ու ոսկէ մեկուայ Տրէքթօրսի մտաւորապետ։

[illegible]

1908-ին պետական յեղաշրջումը, չառ-
վառքանդ ինքերու նման, Պոլիս կը բերէ
նաեւ Զօհրապը, որ կ'արժանանայ խան-
դավառ ցոյցերու :

Գ. Չօքայակ մեծ եռանդով ու նուիրումով կը նետուի Հանրային դրժմունիքան ապարկել Քր փաստարանութեան ապարկելի ստրկներ, Քրմայակուի Համարանի Քրաբանական Զարգիլքի մէջ կը կարգուի Պատական Քրաբանական Զարգիլքն ու Պատական Օրէնքն Քրոնիկան Հանրային կողմից ան-

LE GENOCIDE PRIS AU MOT

Le nom de Raphaël LEMKIN (Vilnius 1900 - New York 1959), Professeur de Droit International à l'Université de Yale, est inséparable du vocabulaire de génocide qui marqua, en 1944, où il fut par lui lancé dans son ouvrage « Le Règne de l'Axe en Europe occupée » (1), un premier abaissement du combat prémonitoire qu'il menait depuis plus d'une décennie pour la répression de la destruction des groupes religieux, nationaux, raciaux et autres. S'étant personnellement investi dans une campagne sans relâche, l'auteur obtint le 9 décembre 1948 le jour même de l'adoption de la Déclaration universelle des Droits de l'Homme, l'ouverture et la signature de la Convention pour la prévention et la répression du crime de génocide par les états membres et invités de l'O.N.U.

Terme crucial du texte de droit international qui le porte en titre, le vocable de génocide y est l'objet d'une minutieuse définition qui le propulse dans le vocabulaire juridique (2), et dans sa langue courante: double consécration qui lève les réserves d'ordre grammatical et juridique qu'il avait au début un moment de part et d'autre suscitées (3).

Les reproches sur la construction du néologisme : mixage de grec et de latin (*genos* [grec], naissance, famille, race e *-cida*, de *caedere* [latin], tuer) (4) ou la taxation d'audace terminologique ont été balayés par l'extraordinaire puissance d'évocation du mot qui, outre son mérite intrinsèque, comble un vide que la menace des armes de destruction massive rendait chaque jour plus angoissant.

Resonnant comme une invocation à la divinité par l'ordre de ses voyelles (é, o, i, évoque élohim), le mot se dresse comme un appel, une bannière, un cri, un drapeau, un étendard, une flamme, une glaive, un havre, une incantation, une juridiction, des larmes, un(e) mémoire, une norme, une oraison, une plainte, une

quête, une requête, un salut, des tour-
nements, un ultimatum, une volonté
de voir rétabli l'équilibre rompu, la perte
irréversible réparée; l'exceptionnelle
charge de valeur qu'il recèle couvre d'op-
probre ses criminels auteurs et prédispo-
se en faveur de l'innocente victime; comme
un mot-image de la force en train de
vaincre la violence, il s'érige en bouclier
contre les mots meurtriers : Kulturzer-
stört, contre les qualifications assassines :
Ravag, qu'avour...

Absorbant les expressions traditionnelles utilisées pour décrire l'ignominieuse réalité constatée par les témoins. Massacres, extermination, martyre, cités, suppression, agonie (ainsi que les expressions pudiquement euphémistiques des survivants : Grand Dérangement (5) ou Grande Tragédie (6)), le terme de génocide comporte en plus et en lui-même deux notions capitales : la criminalité spécifique de l'intention d'antisémitisme et l'ampleur des conséquences du crime perpétré. Attentat contre la vie mais visant électivement un ensemble culturellement et parfois politiquement cohésif, doté d'une langue, de mœurs, de coutumes, de croyances, d'une religion originale, ayant une genèse, des générations, une histoire, un devenir, un avenir, dépositaires à force de temps de valeurs humaines, de vie.

L'apport terminologique a consisté à (re)trouver le nom qui désigne malheureusement une réalité bien plus ancienne que lui, car si le mot est nouveau, la chose ne l'est pas et le terme ne répond que partiellement à la définition du néologisme (7).

Dans l'échelle de l'horreur, entre le meurtre individuel et la destruction totale, le vocable cerne justement une atteinte à un groupe humain différencié mais vulnérable en raison de l'infériorité du rapport de forces auquel il est malgré lui soumis, proie facile et toute désignée de pouvoirs usurpateurs se taillant une lég-

դամ : Իր դասաւանդութիւններովը , գրութիւններովն ու երկերովը ան Օսմանեան իրաւագիտութեան մէջ բացառիկ տեղ մը կը դրաւ :

Չօհարար համար անհրաժեշտություն էր ժողովուրդներին, միևնույն ժամանակ կապերը առեցնելու ու առաքելությունը: Հետևաբար անոր թաղաքական առաջին ձեռնարկը կ'ըլլար՝ համեմարախոսություն առեցնել մասնաւորապէս Հայկերու եւ Քուրդերու միջև: Այդ նպատակով ան կ'ապրեցնէր իր Բախմալի մէջ անհատներին թաղաքային ցոյց, ուր ժողովուրդն իր առաջին թաղաքական քայլը:

Շուտով ան կ'ընտրուի Ազգային Երես-
փոխանական Ժողովի եւ Հակառակ Իթքի-
հատակներու ընդդիմութեան, Օսման-
եան Խորհրդարանի անդամ՝ որպէս Իս-
թանպուլի երեսփոխան, 1908-ին:

Եւրոյ տարբեր Բաժնայուլոյ մէջ կը հիմնուի Օսմանեան Ազգային Ազատութեան եւ Հաճեալութեան Ընկերութիւնը՝ Վերոյիշելու ընկերութեան հիմունք զիւր եւ կառավարելոնքն էին Աճմէյի Չառայիւլ, Աճմէյ Մուհթար, Աճմէյ Ռէշիտ, Եւրեւտոնի Պէրրուհ, Երեւեւ Ռէշատ Պէյերն ու Գրիգոր Չօհրայի կիֆէնտին։

Զօհրայ Զայ Զնչակեան Կուսակցու-
թեան անդամ ըլլալով Տանդերմ կ'անդա-
մակելով ԱՏԿՊ Կուսակցութեան: ԱՏԿՊ
աշխարհիկէ իր նշանակել Ազատականներ
աշխարհէ՝ Լիպլարներն:

Այս Կուսակցութեան միջոցաւ է որ
1900-ական թուականներուն Փարիսի մէկ
Ի. Ե. Ե. Սապաճեանին ապականութիւնը:

ման (Առեմի Մեդիկալէք-նի) հասնելը
1908-ին մուտք կը գործէր Օսմանեան
քաղաքական կեանքէն ներս :
Ահաբար, որ 1908-ի Սահմանադրութեան

[illegible]

Անթուր Կուսակցության ցույց տալիս
Քիվառան անդամներից Գրիգոր Զափր
392 թուղթով, Գևորգու Հարաման 455 թուղթով,
Գրիգոր Գրիգորյանի Կոմիտասի 341
360 թուղթով և Բառնաթյուրի Գրիգորի 286
թուղթով երեքուրտանի թվորոտով 200
Մեղակառու կուռան Բառնաթյուր Զափր
թաղան: Մասնաժողովարար Գրիգոր Զափր
գրի անան զավառար թվորեքուրտանի
հետ առաջի ուղեղան զվառնալու թվորեք-
ուրտան թվառաջի, զերեքուրտան կուռա-
նության անտարի զի իշխու: Այս կուռա-
նության համառիքի էրն մասնաժողովարար
Աթուր, Ապրանաթի, Յոնի և Հայ երեքու-
համառու:

Իմ քննադատը Լուսինե Բաղդասարյանը, որը
նախ քան որ Կոնգրեսի ժողովում հայտարարեց
որ Կոնգրեսը պետք է փակվի, ասաց, որ Կոնգրեսը
պետք է փակվի, որովհետև Կոնգրեսը
հիմա փակվել է, ինչի համար մեկ օր
հետադարձվել է Կոնգրեսի փակվելու
օրը և Կոնգրեսը փակվել է (պատասխան
պարտադրել) :

(Մնացեալը յաջորդով)

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
83, rue d'Hauteville — 75010 Paris
Commission Paritaire : No 55935
SIRET : 51027317 A R.C. Paris

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԳԻՐԱԿ
ԱՊՐԻԼ 25.26
SAMEDI-DIMANCHE
25.26 AVRIL
1992

LE NUMERO : 6,00 F

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՄԱՆ

H A R A T C H
LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE-FONDE EN 1925
DIRECTRICE: ARPIK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE — 75010 PARIS
TEL. : 47. 70. 86. 60 — TELEX : HARATCH 280 868 F
— FAX : 48. 00. 06. 70 —
C.C.P. PARIS 15069-82 E
ԲԱՍՄԱՆՈՂԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆրանսա : Տար. 900 Ֆ. — Վերանայ : 460 Ֆ.
Արևմտահայաստան : Տար. 1-200 Ֆ. (ամսական առևտուր)
1050 Ֆ. (շաբաթական առևտուր) — Հայաստան : 5,000 Ֆ.

67° ANNÉE — No 17.785

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)
Fondateur SCHAVARCH MISSAKIAN

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ (1925-1957)

ՀԱՆՏԻՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ՖԻՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՈՒՆԻ

Ֆ. ՏԸ ՀԱՐՈՒԹԵԿԻ

ՀԵՏ

ՀԱՆՏԻՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ՖԻՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՈՒՆԻ

Ֆ. ՏԸ ՀԱՐՈՒԹԵԿԻ

ՀԵՏ

ՀԱՆՏԻՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ՖԻՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՈՒՆԻ

Ֆ. ՏԸ ՀԱՐՈՒԹԵԿԻ

ՀԵՏ

ՀԱՆՏԻՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ՖԻՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՈՒՆԻ

Ֆ. ՏԸ ՀԱՐՈՒԹԵԿԻ

ՀԵՏ

ՀԱՆՏԻՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ՖԻՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՈՒՆԻ

Ֆ. ՏԸ ՀԱՐՈՒԹԵԿԻ

ՀԵՏ

ՀԱՆՏԻՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ՖԻՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՈՒՆԻ

Ֆ. ՏԸ ՀԱՐՈՒԹԵԿԻ

ՀԵՏ

ՀԱՆՏԻՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ՖԻՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՈՒՆԻ

Ֆ. ՏԸ ՀԱՐՈՒԹԵԿԻ

ՀԵՏ

ՀԱՆՏԻՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ՖԻՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՈՒՆԻ

Ֆ. ՏԸ ՀԱՐՈՒԹԵԿԻ

ՀԵՏ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿՈՐՄԱՆ

ՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԳԸ

(Բ. և Վերքին մաս)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿՈՐՄԱՆ

ՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԳԸ

(Բ. և Վերքին մաս)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿՈՐՄԱՆ

ՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԳԸ

(Բ. և Վերքին մաս)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿՈՐՄԱՆ

ՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԳԸ

(Բ. և Վերքին մաս)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿՈՐՄԱՆ

ՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԳԸ

(Բ. և Վերքին մաս)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿՈՐՄԱՆ

ՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԳԸ

(Բ. և Վերքին մաս)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿՈՐՄԱՆ

ՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԳԸ

(Բ. և Վերքին մաս)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԶՄԱԿՈՐՄԱՆ

ՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԳԸ

Արքայ թարգմանչաց Մայր Եկեղեցու
մէջ, ժամը 19-ին, տեղի ունեցաւ Երե-
կոյեան ժամերգութիւն եւ Հսկումի եկե-
(Շաբ. ք Դ. Էջ)

Քիչոյ միջև մրցակցութեան եւ բարոյական թելան:

Տեղատարաբի անձրեւի մը տակ, կը դըսր թաղմութիւնը լաւն է Արտակ Արք. Ճաթը: Յուշարարներ կը տողայնէր, Ռաֆայէլեանի եւ Խաչէ յորի նկարներ եւ իրենց զորակցութիւնը կ'արտադրէր: Դարձորադի Հայկերեն, ձայնկելով՝ «Գիւրդապաշտպանութիւնը Անդադրի, Միտցիկը... Նաւանդեանքու եւ սոխոխտաբարձարար յարձակման»:

1934-1935

